

Згодом

Про книгу

У цій історії багато жаху. Зацініть і ви!

Джеймі — в усьому звичайний хлопчик зі звичайної неповної сім'ї, крім одного. Він бачить мертвих і може розмовляти з ними. До того ж покійники мусять завжди чесно відповідати на його запитання. Мама наказувала нікому не розповідати про цю моторошну здібність, проте зберегти таємницю не вдалося. Відчайдушна детективка, мамина подруга, планує розкрити справу зловісного нью-йоркського терориста з допомогою хлопчика. Убивця вже відійшов у засвіти, а його бомба цокає десь у місті й ось-ось збере кривавий урожай. Джеймі може дізнатися, де він її заховав. Але цей мрець не схожий на інших...

С Т И В Е Н

К И Н Г

ЗГОДОМ

КСД

CTIBEH
KIHГ

**STEPHEN
KING**

LATER

A NOVEL

С Т І В Е Н
КІНГ

ЗГОДОМ

РОМАН

Переклад з англійської
Олени Любенко

ХАРКІВ
2021 **КСД**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2022

ISBN 978-617-12-9357-1 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: King S. Later : A Novel / Stephen King. — London : Hard Case Crime, 2021. — 272 p.

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Маріанна Пащук*

Кінг С.

К41 Згодом : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. О. Любенко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 256 с.

ISBN 978-617-12-9152-2
ISBN 978-1-78909-649-1 (англ.)

Джеймі — в усьому звичайний хлопчик зі звичайної неповної сім'ї, крім одного. Він бачить мертвих і може розмовляти з ними. До того ж покійники мусять завжди чесно відповідати на його запитання. Мама наказувала нікому не розповідати про цю моторошну здібність, проте зберегти таємницю не вдалося. Відчайдушна детективка, мамина подруга, планує розкрити справу зловісного нью-йоркського терориста з допомогою хлопчика. Убивця вже відійшов у засвіти, а його бомба цокає десь у місті й ось-ось збере кривавий урожай. Джеймі може дізнатися, де він її заховав. Але цей мрець не схожий на інших...

УДК 821.111(73)

© Stephen King, 2021

© Depositphotos.com / DmitryPoch, grandfailure, обкладинка, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Завтрашніх днів не так уже й багато.

Майкл Лендон

Я не люблю починати з вибачень (напевно ж, є правило, за яким заборонено це робити, типу «ніколи не закінчуй речення займенником»), але, прочитавши понад тридцять сторінок написаного, відчуваю, що змушений перепросити. За одне слово, яким я зловживаю. Від матері я часто чув слова з трьох і п'яти літер, вживав їх з молодшого шкільного віку (самі побачите), однак це слово складається з шести. «Згодом» — «згодом, у майбутньому», «згодом я дізнався» та «тільки згодом я збагнув». Я розумію, що це повтори, але вибору не було, бо моя історія починається з того віку, коли я ще вірив у Санта-Клауса й Зубну фею (хоча вже в шість років закралися сумніви). Зараз мені двадцять два, а це вже «згодом», правда ж? Мабуть, коли буде за сорок — звісно, якщо доживу, — я озирнуся на все, що, як мені здавалося, розумів у двадцять два, і збагну, що багато чого абсолютно не доганяв. Завжди буває згодом, тепер я це знаю. Принаймні доки не помремо. Тоді вже, напевно, все стане «раніше».

Мене звати Джеймі Конклін. Колись давно я намалював індичку до Дня подяки, яка мені самому здавалася офігенною. Але іноді правда занадто хрінова.

Я думаю, що в цій історії багато жаху. Зацініть і ви.

1

Я повертався додому з мамою. Вона тримала мене за руку. В другій руці я стискав свою індичку, ту, яку ми малювали в першому класі за тиждень до Дня подяки. Я так пишався своєю, що ледь із трусів не вистрибував. Як ми їх робили? Розумієте, треба було покласти долоню на шмат кольорового картону та обвести олівцем. Так виходили хвіст і тіло. А вже з головою треба було поморочитися самому.

Я показав свою індичку мамі, і вона така: ага-ага-ага, так-так-так, суперово. Але я сумніваюся, що вона її бачила взагалі. Певно, була вся в думках про ще одну книжку, яку намагалася продати. «Впарити продукт», як вона це називала. Розумієте, мама була літературною агенткою. Раніше цією роботою займався її брат, мій дядько Гаррі, але за рік до тих подій, про які я вам розповідаю, мама перебрала на себе його бізнес. Це довга історія і трохи обломна.

Я сказав:

— Раніше я малював «зеленим лісовим», бо це мій улюблений колір. Але ж ти знаєш, правда?

Ми вже майже підійшли до нашого будинку. До нього від школи було лише три квартали.

Вона така: ага-ага-ага. А ще:

— Синку, як прийдемо додому, ти пограйся чи подивися «Барній магічний шкільний автобус». Мені треба зробити мільйон дзвінків.

Тут уже настала моя черга ага-ага-агакати, за що я заробив легенького стусана в плече і усмішку. Я дуже любив, коли завдяки мені мама всміхалася, бо навіть у шість років розумів, що вона сприймає світ дуже серйозно. Згодом я дізнався, що частково причина була в мені. Вона думала, що в неї росте ненормальна дитина. А того дня, про який я вам розкакую, вона чітко вирішила, що я не божевільний. Це з одного боку полегшення, а з другого — ні.

— Ні з ким про це не говори, — наказала вона мені пізніше того дня. — Тільки зі мною. А може, синку, навіть зі мною не говори. Домовились?

Я погодився. Коли ти малий і перед тобою твоя мама, ти погоджуєшся з усім. Якщо, звісно, вона не каже, що пора спати. Чи доїдати броколі.

Ми підійшли до нашого будинку, ліфт досі стояв поламаний. Можна було б сказати, що все склалося б інакше, якби він працював. Але я так не думаю. Я думаю, що коли люди кажуть, наче життя сповнене рішень, які ми приймаємо, і доріг, які обираємо, вони брешуть, як пси. Бо зрозумійте: сходи чи ліфт, виходити нам усе одно треба було на третьому поверсі. Коли в тебе тицяє палець вередливої долі, усі дороги сходяться в одному місці, от що я думаю. Може, з віком я зміню думку, але сумніваюся.

— От блядський ліфт, — сказала мама. А потім: — Малий, ти цього не чув.

— Чого не чув? — спитав я, чим заробив ще одну усмішку. Скажу вам чесно, останню за той день.

Я запропонував їй понести сумку, в якій лежав незмінний рукопис, того дня великий, сторінок на п'ятсот, судячи з вигляду (якщо погода була гарна, мама завжди сиділа на лавці й читала, чекаючи, доки я вийду зі школи). Вона сказала:

— Мила пропозиція, але що я тобі часто повторюю?

— Свій життєвий тягар кожен тягне сам, — відповів я.

— От саме так.

— Ріджис Томас? — запитав я.

— А хто ж іще? Старий добрий Ріджис, який оплачує нашу комуналку.

— Про Роаноук?

— Усе-то ти знаєш, Джеймі.

Тут уже я пирхнув од сміху. Бо все, що писав старий добрий Ріджис, було про Роаноук. То був його життєвий тягар, і він його тягнув.

Ми піднялися сходами на третій поверх, де в кінці коридору було дві квартири плюс наша. Наша була найшикарнішою. Біля дверей з номером 3А стояли містер і місіс Беркетти, і я одразу зрозумів: щось не так. Бо містер Беркетт смалив сигарету, а я ніколи не помічав за ним такого, та й у нашому будинку це було заборонено. У чоловіка очі були налиті кров'ю, а волосся несамовито стирчало сивими шпичаками. Я завжди звертався до нього «містере», але насправді він був професором Беркеттом, викладав щось розумне в Нью-Йоркському універі. Англійську та європейську літературу, як я дізнався згодом. Місіс Беркетт стояла в нічній сорочці, з босими ногами. Сорочка була дуже тонка. Крізь неї прозирало майже все її добро.

— Марті, що сталося? — спитала мама.

Перш ніж він устиг відповісти, я показав йому свою індичку. Бо вигляд у нього був сумний, я хотів його підбадьорити, а ще тому, що я нею страшенно пишався.

— Дивіться, містере Беркетт! Я намалював індичку! Дивіться, місіс Беркетт!

Я підняв індичку і затулив нею своє обличчя, щоб показати місіс Беркетт. Не хотів, щоб вона думала, що я дивлюсь на її добро.

Містер Беркетт не звернув уваги. Думаю, він мене навіть не чув.

— Тіє, у мене жахлива новина. Сьогодні вранці померла Мона.

Мама впустила сумку з рукописом собі під ноги й закрила рота долонею.

— О ні! Скажіть, що це неправда!

Він розплакався.

— Вона встала вночі, сказала, що хоче ковток води. Я знову заснув, а вранці вона лежала на дивані, натягнувши до підборіддя плед, тому я навшпиньки прокрався на кухню і поставив каву, бо думав, що пахощі розб-б-б... розбудять...

Продовжувати він не міг — голос надламався. Мама розкрила йому обійми й пригорнула так, як мене, коли я ранився, хоча містерові Беркетту було близько ста років (сімдесят чотири, як я дізнався згодом).

Саме тоді місіс Беркетт і озвалася до мене. Розчути, що вона каже, було важко, однак легше, ніж декого з них, бо все ж вона ще була достатньо «свіжою».

— Індички зеленими не бувають, — зауважила вона.

— Ну, моя зелена, — заперечив я.

Мама все ще обіймала містера Беркетта і неначе заколисувала. Голосу місіс Беркетт вони не почули, бо не могли, а мене не почули, бо займалися дорослими речами: мама втішала, містер Беркетт голосно ридав.

Містер Беркетт сказав:

— Я подзвонив докторові Аллену, він прийшов і сказав, що в неї, мабуть, був сульт. — Принаймні так мені почулося. Він так сильно плакав, що розібрати було важко. — Він зателефонував у похоронне бюро. Її забрали. Не знаю, що я без неї робитиму.

— Якщо мій чоловік не схаменеться, він спалить твоїй матері волосся сигаретою, — зауважила місіс Беркетт.

Звісно, так і було. Я вже відчував запах паленого волосся, наче в перукарні. Мама була занадто чемною, щоб говорити про це, але вона розтисла обійми, а потім забрала в нього сигарету, кинула на підлогу і розтоптала. На мою думку, то був гидезний вчинок, так дико смітити, але я промовчав. Бо розумів, що ситуація особлива.

А ще я розумів: якщо розмовляти з місіс Беркетт далі, його це може налякати. І маму теж. Навіть мале дитя знає певні базові речі, якщо в нього з головою все гаразд. Треба казати «будь ласка», «дякую», не світити пісюном на людях, не плямкати і не розмовляти з покійниками, коли ті стоять поруч із живими, які ще тільки-тільки почали за ними сумувати. На свій захист я лише хочу сказати, що коли я її побачив, то не знав, що вона мертва. Згодом я вже краще навчився визначати різницю, але тоді я ще тільки вчився. У неї була прозора нічна сорочка, але не тіло. Мерці виглядають точнісінько так само, як і живі, за одним винятком: вони завжди в тому одязі, в якому померли.

А містер Беркетт тим часом переповідав, як усе сталося. Він розказував моїй матері, як сидів на підлозі біля канапи й тримав дружину за руку, доки не приїхав той дядько-лікар, а потім знову, доки не приїхав дядько з бюро ритуальних послуг, щоб її забрати. «Передав її в надійні руки» — так він сказав, хоча я не зрозумів, про що це, мама потім пояснила. І спочатку мені здалося, ніби він сказав «гримувальних послуг», тому я чомусь подумав про салон краси, може, через той запах, коли він припалив мамине волосся. Його плач уже був ущух, але тепер розгорівся з новою силою.

— Її персні зникли, — крізь сльози пожалівся він. — І обручка, і каблучка з тим великим діамантом. Я дивився на тумбочці біля її боку ліжка, куди вона їх кладе, коли втирає в руки той жахливо смердючий крем від артрити...

— Крем дійсно смердючий, — визнала місіс Беркетт. — Ланолін дістають з вивареної овечої вовни, але він справді допомагає.

Я кивнув, щоб показати: я розумію. Але нічого не сказав.

— ...і на раковині у ванній, бо іноді вона їх там лишає... Я все обдивився.

— Вони знайдуться, — заспокоїла його мама. І тепер, коли волосся було в безпеці, знову обійняла містера Беркетта. — Знайдуться, Марті,

за це не хвилюйтесь.

— *Мені так її бракує! Мені вже її бракує!*

Місіс Беркетт затулила обличчя долонею.

— Даю йому півтора місяця до того, як він запросить на обід Долорес Маговен.

Містер Беркетт ридав, а мама його по-своєму заспокоювала, як і мене, коли я розіб'ю коліно, або того єдиного разу, коли я хотів приготувати їй чашку чаю і вихлюпнув собі на руку окріп. Іншими словами, багато галасу, тому я скористався цією нагодою — але говорив тихо.

— Місіс Беркетт, де ваші персні? Ви знаєте?

Після смерті вони мусять казати тобі правду. Тоді, в шість років, я ще цього не знав; просто думав, що всі дорослі казали правду, байдуже, живі вони чи мертві. Звісно, ще я тоді думав, що Золотоволоска існує насправді. Можете обізвати мене дурником. Принаймні я не вірив, що троє ведмежат розмовляють, як люди.

— На горішній полиці шафи в коридорі, — відповіла вона. — У глибині, за альбомами.

— А чому там? — поцікавився я, і мама якось дивно на мене подивилася. З її погляду я розмовляв з порожнім дверним проходом... хоча на той час вона вже знала, що я не зовсім такий, як інші діти. Після пригоди в Центральному парку (неприємної пригоди, але я до цього ще дійду) я чув, як вона казала по телефону комусь зі своїх друзів-редакторів, що я «чудний». Це мене до всирачки налякало, бо я подумав, що вона має на увазі «чудовисько».

— Ані найменшої гадки не маю, — відповіла місіс Беркетт. — Мабуть, на це вплинув інсульт. Мої думки вже потопали в крові.

Думки потопали в крові. Це я запам'ятав назавжди.

Мама спитала містера Беркетта, чи не хоче він зайти до нас на чашку чаю («або чогось міцнішого»), але він відмовився, бо збирався ще раз обнишпорити все в пошуках зниклих пернів дружини. Мама спитала, чи не принести йому китайської їжі, яку планувала замовити нам на вечерю, і він сказав, що «це було б чудово, дякую, Тіє».

Мама відповіла «де нада»¹ (її улюблений вислів після «ага-ага-ага» і «так-так-так»), а потім сказала, що ми йому принесемо додому близько шостої вечора, якщо він не хоче повечеряти з нами у нас, бо ми запрошуємо. Він сказав «ні», хотів повечеряти вдома, але щоб ми

поїли у нього. Тільки він сказав «у нас», так, наче місіс Беркетт була досі жива. А вона живою не була, хоч і стояла поряд.

— На той час ви вже знайдете її персні, — запевнила мама. І взяла мене за руку. — Ходімо, Джеймі. Побачимося з містером Беркеттом згодом, а зараз просто дамо йому побути наодинці.

Місіс Беркетт сказала:

— Індички не зелені, Джеймі, і взагалі це не схоже на індичку. Це схоже на чорнильну ляпку з пальцями, що з неї стирчать. Ти явно не Рембрандт.

Мерці мусять казати правду, і це добре, коли ти хочеш знати відповідь на якийсь запитання, та я ж кажу, іноді правда — це відстій. Я вже хотів був на неї розсердитися, але тут вона заплакала, і я не зміг. Повернувшись до містера Беркетта, вона спитала:

— Хто ж тепер допомагатиме тобі заправляти пасок у петлю штанів на спині? Долорес Маґовен? Якщо це станеться, я готова з усмішкою поцілувати свиню.

Вона поцілувала його в щоку... чи біля щоки, я не роздивився.

— Я любила тебе, Марті. І досі люблю.

Містер Беркетт підняв руку і почухав те місце, де його торкнулися її губи, наче йому там засвербіло. Думаю, саме так він це відчув.

¹ Нема за що (ісп.). — Тут і далі прим. перекл.

2

Отже, так, я бачу померлих. Скільки себе пам'ятаю, так завжди було. Але все не так, як у тому фільмі з Брюсом Віллісом. Це може бути цікаво, іноді буває страшно (той, з Центрального парку), може бути геморно, але переважно так просто є. Як бути шульгою, чи вміти грати класичні музичні твори, коли тобі типу три роки, чи ранній Альцгеймер у тебе почнеться, як у мого дядька Гаррі, коли йому було всього сорок два роки. У шість років сорок два здавалися мені глибокою старістю, проте навіть тоді я розумів: це зарано, щоб геть забило памороки і ти забув, ким ти є. Чи як називаються різні речі — чомусь саме це мене завжди лякало найбільше, коли ми їздили навідати дядька Гаррі. Його думки не потопали в крові від розірваної кровоносної судини, та все одно вони потопали.

Ми з мамою подалися коридором далі, до квартири 3С, і мама відімкнула нам двері. Що забрало деякий час, бо на дверях було три замки. Вона казала, це та ціна, яку платиш за стильне життя. Ми мали шестикімнатну квартиру, вікна якої виходили на Парк-авеню. Мама називала квартиру Палацом-на-Парк. Двічі на тиждень у нас бувала прибиральниця. Мамин «рендж-ровер» стояв у гаражі-паркінгу на Другій авеню, а іноді ми їздили до помешкання дядька Гаррі в Спіонку. Завдяки Ріджису Томасу та кільком іншим авторам (але найбільше — старому доброму Ріджису) ми жили на широку ногу. Так тривало недовго, однак до цієї гнітючої обставини я дуже скоро дійду. Озираючись у минуле, я іноді думаю, що моє життя було як роман Дікенса, тільки з матюками.

Мама кинула торбу з рукописом і свою сумочку на диван і сіла. Диван пердючо рипнув, що зазвичай викликало в нас напад сміху. Але не того дня.

— Боже, ну що за блядство, — зітхнула мама і одразу ж підняла руку жестом «стоп». — Ти...

— Нічого не чув, не-а, — підтвердив я.

— Добре. Треба купити собі комірець з електрошокером, який б'ється щоразу, коли я матюкаюся при тобі. Хоч так навчуся. — Вона випнула нижню губу і здмухнула з лоба гривку. — Мені ще двісті сторінок найсвіжішого Ріджиса прочитати...

— А цей як називається? — спитав я, знаючи, що в назві точно будуть слова «з Роаноука». Вони завжди там були.

— «Діва-примара з Роаноука». Один з його найкращих, багато се... багато поцілунків і обіймів.

Я наморщив носа.

— Вибач, малий, але жінкам подобається калатання серця і розпашілі стегна. — Вона кинула погляд на торбину з «Дівою-примарою з Роаноука», скріплену звичними шістьма-сімома гумками, одна з яких завжди ляскала і примушувала маму видавати найдобріші матюки. Багатьма я й досі користуюся. — Мені вже нічого не хочеться, крім келиха вина. А може, й цілої пляшки. Мона Беркетт була знаменитою занозою в задниці, без неї йому насправді може бути й краще, але зараз він убитий. Дуже сильно сподіваюся, що в нього є родичі, бо ідея бути головною втішальницею мені якось не дуже.

— Вона його теж любила, — сказав я.

Мама якось дивно на мене глянула.

— Так? Ти думаєш?

— Я знаю. Вона сказала щось погане про мою індічку, а потім заплакала й поцілувала його в щоку.

— Джеймсе, ти це собі науявляв, — сказала мама, але без особливого ентузіазму.

На той час вона вже знала, я впевнений, що знала, однак дорослим важко дається віра. А чому? Я вам розкажу. Коли в дитинстві вони дізнаються, що Санта-Клаус — це фейк, Золотоволоска — не справжня дівчинка, а великодній кролик — це туфта (всього три приклади, я можу навести більше), все ускладнюється і вони перестають вірити в будь-що, чого не можуть побачити на власні очі.

— Не-а, не науявляв. Вона сказала, що не бути мені Рембрандтом. А хто це?

— Художник, — мама знову здмухнула гривку. Не знаю, чому вона її не відрізала чи не носила іншої зачіски. Бо вона могла, така була красива.

— Коли підемо вечеряти, не смій нічого казати містерові Беркетту про те, що тобі привиділося.

— Не скажу, — пообіцяв я. — Але вона права. Моя індічка — відстій.

І від цього мені стало дуже сумно.

Мабуть, мама це побачила, бо розкрила мені обійми.

— Синку, іди сюди.

Я підійшов і обійняв її.

— Твоя індичка — красуня. Це найкрасивіша індичка, яку я бачила в житті. Я повішу її на холодильник, і вона висітиме там вічно.

Я обійняв маму з усією своєю силою і притулився лобом до ямки на її плечі, щоб вдихати пахощі парфумів.

— Я люблю тебе, мам.

— І я тебе люблю, Джеймі, сильно-пресильно. А тепер іди пограйся чи подивись телик. Мені треба зробити кілька дзвінків, а потім замовлю китайську їжу.

— Добре. — Я вже рушив у бік своєї кімнати, та раптом зупинився. — Вона поклала свої персні на верхню полицю шафи в коридорі, за якимись альбомами.

Мама подивилася на мене, розтуливши від подиву рота.

— Навіщо?

— Я в неї спитав, вона сказала, що не знає. Сказала, що на той час її думки вже потопали в крові.

— Господи, — прошепотіла мама і притулила долоню до горла.

— Придумай, як йому про це сказати, коли будемо їсти китайське. Тоді він не розхвилюється. А можна мені курку генерала Цо?

— Так, — кивнула вона. — І коричневий рис, не білий.

— Так-так-так, — відповів я і пішов гратися з лего. Я майстрував робота.

3

Квартира Беркеттів була меншою за нашу, але гарною. Після вечері, коли ми вже ласували печивом з передбаченням (моє повідомило, що «пір'їна в руці краща за пташку в небі», хоча для мене то була повна нісенітниця), мама спитала:

— Марті, а ви в шафах шукали? Я про персні.

— Чого б то вона ховала персні в шафу?

Цілком логічне запитання.

— Ну, якщо в неї був інсульт, вона могла мислити не дуже чітко.

Ми вечеряли за маленьким круглим столом у кухонному куточку. Місіс Беркетт сиділа на стільці за барною стійкою і енергійно закивала після цих маминих слів.

— Може, й подивлюся, — протягнув містер Беркетт, але досить-таки нерішучим тоном. — Та зараз я занадто втомлений і засмучений.

— Ви подивіться у спальні, коли руки дійдуть, — сказала мама. — А я буквально зараз гляну в коридорі. Після такої порції кисло-солодкої свинини розтяжка піде мені тільки на користь.

Місіс Беркетт сказала:

— Вона до цього сама додумалася? Я й не знала, що вона така розумна.

Її голос уже став ледве чутним. Мине ще трохи часу, і я взагалі перестану її чути, бачитиму тільки, як рот ворушиться, наче вона за товстою шибкою. А невдовзі після цього вона зникне.

— Моя мама дуже розумна, — сказав я.

— Я й не заперечую, — відповів містер Беркетт. — Але якщо вона знайде ті персні в коридорній шафі, я з'їм свого капелюха.

Тієї ж миті мама вигукнула: «Знайшла!» — і повернулася з перснями на розкритій долоні простягнутої руки. Обручка була цілком звичайною, а от каблучка на заручини вражала розміром — ледь не завбільшки з очне яблуко. Справжній сліпучий діамант.

— Боже мій! — закричав містер Беркетт. — Як, заради всього святого?..

— Я помолилася святому Антонієві, — сказала мама, але швидко кинула погляд у мій бік. І побіжно всміхнулася. — «Тоні, Тоні, поможи! Де загублене, підкажи!» І, як бачите, подіяло.

Я подумав, чи не запропонувати містерові Беркетту солі й перцю до капелюха, проте промовчав. Час для дотепів був невдалий. Та й мама завжди казала, що ніхто не любить людей, які корчать із себе найрозумніших.

4

Похорон відбувся через три дні. Для мене то була перша така подія, і цікава до того ж, але не сказав би, що розважальна. Принаймні мамі не довелося бути головною втішальницею. Містер Беркетт мав брата і сестру, вони й узяли на себе цю роль. Старі, однак не настільки, наскільки він сам. Містер Беркетт проплакав усю поминальну службу, і сестра повсякчас подавала йому паперові хустинки. Здавалося, ніби її сумочка наповнена ними по вінця. Аж дивно, як там поміщалося щось інше.

Того вечора ми з мамою замовили піцу з «Домінос». Вона пила вино, а я — «Кул-Ейд», як стимул за те, що добре поведився на похороні. Коли від піци залишився останній шматок, мама спитала, чи була там, на мою думку, присутня місіс Беркетт.

— Ага. Вона сиділа на сходинках, які вели нагору, до того місця, де говорили її друзі й священник.

— Кафедра. А ти міг... — Вона підняла останній шматок, подивилася на нього і поклала назад. А потім глянула на мене. — Ти міг бачити крізь неї?

— Як крізь привида у фільмі? Це ти маєш на увазі?

— Так. Напевно, саме це я й маю на увазі.

— Не-а. Вона була там уся, тільки в нічній сорочці. Я здивувався, коли її побачив, бо вона померла три дні тому. Так довго вони майже ніколи не залишаються.

— А що, просто зникають? — немовби намагаючись укласти це в голову. Я бачив, що мамі не подобається про це говорити, але зрадив, що вона заговорила. Бо мені полегшало.

— Ага.

— Джеймі, що вона там робила?

— Просто сиділа. Раз чи два глянула на свою труну, але в основному дивилася на нього.

— На містера Беркетта. Марті.

— Так. Один раз вона щось сказала, але я не розчув. Дуже скоро після смерті їхні голоси починають стихати, наче музику прикрутили в автомобільному радіо. А через якийсь час ти взагалі перестаєш їх чути.

— А потім вони зникають.

— Так, — кивнув я. У горлі з'явився клубок, тому я допив залишки «Кул-Ейду», щоб його прогнати. — Зникають.

— Допоможи прибрати, — попросила мама. — А потім подивимося серію «Торчвуду», якщо захочеш.

— Ага, круто!

Мені «Торчвуд» не здавався таким уже крутим, але можливість не лягати спати ще годину після мого звичного часу була дуже крута.

— Добре. Тільки внесемо ясність: звичкою це у нас не стане. І спочатку я маю тобі дещо сказати, і це дуже серйозно, тому я хочу, щоб ти уважно послухав. Дуже уважно.

— Гаразд.

Вона опустила на одне коліно, щоб наші обличчя опинилися приблизно на одному рівні, і взяла мене за плечі, делікатно, але твердо.

— Джеймі, ніколи й нікому не розкажуй про те, що бачиш померлих. Ніколи.

— Мені все одно не повірять. Ти ж не вірила.

— Трохи вірила. З того дня в Центральному парку. Пам'ятаєш? — Вона здмухнула гривку. — Ну звісно, ти пам'ятаєш. Як ти міг забути?

— Я пам'ятаю.

Шкода, що не забув.

Мама досі стояла на коліні, дивлячись мені в очі.

— Ось у чому річ. Те, що люди не вірять, — добре. Але одного дня хтось може й повірити. І після цього почнуть говорити щось не те або над тобою нависне справжня небезпека.

— Чому?

— Є такий старий вислів, Джеймі: мертві нічого не скажуть. Але тобі скажуть, так? Мертві чоловіки та жінки говорять з тобою. Ти кажеш, що вони мусять відповідати на запитання і давати правдиві відповіді. Так, наче смерть — це ін'єкція тіопенталу натрію.

Я поняття не мав, що воно таке, і мама напевно прочитала це на моєму обличчі, бо сказала, щоб я не звертав уваги, а краще згадав, що мені розповіла місіс Беркетт, коли я спитав про персні.

— Ті персні були цінні, особливо каблучка. Люди помирають з таємницями, Джеймі, і завжди будуть інші люди, яким ці таємниці треба вивідати. Я не хочу тебе лякати, однак іноді переляк — це єдиний дієвий урок.

«Як той чоловік у Центральному парку був уроком про те, що треба обережно їздити в транспортному потоці й надівати шолом, коли сідаєш на велосипед», — подумав я... але вголос не сказав.

— Я про це не буду розповідати, — пообіцяв.

— Ніколи. Тільки мені. Якщо треба буде.

— Добре.

— Чудово. Ми порозумілися.

Вона підвелася, і ми пішли у вітальню дивитися телик. Коли серіал скінчився, я почистив зуби, попісав і помив руки. Мама підіткнула мені ковдру, поцілувала і сказала те, що й завжди: «Солодких снів, гарного відпочинку, теплого ліжечка й одежинку».

Зазвичай після цих слів я до ранку її не бачив. Чув дзенькіт скла, коли вона наливала собі другий келих вина (чи третій), потім джаз стихав до ледь чутного, адже вона бралася до читання якогось рукопису. Та тільки, здається, у мам є додаткове чуття, бо того вечора вона повернулася і сіла на моє ліжко. А може, почула, що я плачу, хоч я й намагався тихіше. Бо (це теж її улюблені слова) краще бути частиною рішення, ніж частиною проблеми.

— Що таке, Джеймі? — спитала вона, гладячи моє волосся. — Ти згадуєш похорон? Чи місіс Беркетт, яка там була?

— Мамо, що зі мною буде, якщо ти помреш? Мене відправлять у дитбудинок?

Бо сто процентів, блін, не до дядька Гаррі.

— Авжеж ні, — мама й далі погладжувала мені волосся. — І це те, що ми називаємо «спірним питанням», Джеймі, бо я не збираюся помирати ще дуже довго. Мені тридцять п'ять років, а це значить, що попереду в мене більш ніж половина життя.

— А якщо в тебе буде те, що в дядька Гаррі, і тобі доведеться жити там, де він? — Моїми щоками текли нестримні сльози. Від того, що вона погладжувала мені лоба, ставало краще, та разом з тим я сильніше плакав, хтозна чому. — Там погано пахне! Сечею!

— Така ймовірність зовсім крихітна. Якщо ти поставиш її поряд з мурахою, то здаватиметься, що мураха завбільшки з Годзіллу.

Від цього порівняння я заусміхався, і одразу полегшало. Тепер, коли я старший, я розумію, що вона або брехала, або сама не знала. Але той ген, який запускає хворобу дядька Гаррі — раннього Альцгеймера, — обійшов її стороною. І слава Богу.

— Я не помру, ти не помреш, і я думаю, цілком може бути так, що ця твоя дивна здібність сама собою зникне, коли ти станеш старшим.
То... як, усе добре?

— Добре.

— Більше ніяких сліз, Джеймі. Тільки солодких снів...

— Гарного відпочинку, теплого ліжечка й одешинку, — закінчив я.

— Так-так-так.

Вона поцілувала мене в лоба і вийшла. Залишивши двері прочиненими, як це робила завжди.

Я не хотів їй казати, що сльози в мене потекли не через похорон і не через місіс Беркетт, бо вона не була страшна. Більшість не страшні. Але той велосипедист у Центральному парку налякав мене до дрижаків. Він був страшнючий.

5

Ми були на 86-й вулиці Трансверс, їхали на Вейв-гілл у Бронкс, куди мене запросили на гучне свято з нагоди дня народження моєї подружки з дитячого садочка. («Ось де дитину жахливо балують», — прокоментувала мама.) Подарунок для Лілі я тримав на колінах. Ми обігнули поворот і побачили натовп людей, що зібрався на вулиці. Напевно, там щойно сталася ДТП. Чоловік лежав половиною тіла на проїжджій частині, половиною — на тротуарі, поряд валявся понівечений велосипед. Хтось наклав верхню половину куртки. На нижній половині були чорні велошорти з червоними смугами по боках, шарнірний наколінник і кросівки, залиті кров'ю. Кров була й на його шкарпетках та ногах. Ми чули виття сирен, що наближалися.

Поряд з ним стояв той самий чоловік у тих самих велосипедках і наколіннику. Волосся в нього було сиве і скривавлене. А обличчя провалилося рівно посередині, мабуть, від удару об бордюр. Ніс був неначе розщеплений на дві половини, і рот так само.

На дорозі зупинялися машини, і мама сказала:

— Заплющ очі.

Звісно, вона дивилася на чоловіка, який лежав на землі.

— Він мертвий! — розплакався я. — Цей дядя мертвий!

Ми зупинилися. Змушені були. Через решту машин попереду нас.

— Ні, — сказала мама. — Він спить, от і все. Таке іноді буває, коли людина сильно вдариться. З ним усе буде нормально. Так, заплющ очі.

Та я не заплющував. Понівечений велосипедист здійняв руку й помахав мені. Вони знають, що я їх бачу. Знають завжди.

— У нього обличчя розкроєне надвоє!

Мама ще раз кинула погляд, пересвідчилася, що чоловік накритий до пояса, і сказала:

— Джеймі, не лякай сам себе. Просто заплющ...

— Он він! — показав я. Мій палець тремтів. Усе в мене тремтіло. — Там, стоїть біля себе!

Це її злякало. Я зрозумів з того, як міцно стиснулись її губи. Однією рукою мама з силою натисла на клаксон, а другою — на кнопку, яка опускала вікно. І замахала на машини попереду:

— Проїжджай! — кричала вона. — Давай! Заради Бога, скільки можна на нього витріщатися, це вам що, бляха, кіно?

І вони рушили, всі, крім тієї, яка була безпосередньо перед нашою. Водій тієї саме схилився і фоткав на телефон. Мама рушила і стукнула його бампер. Він показав їй фак. Мама здала назад і виїхала на іншу смугу, щоб об'їхати. Шкода, що я теж не показав йому фак, але я був занадто в істеричі.

Мама дивом розминулася з патрульною машиною, що їхала по зустрічній, і якомога швидше помчала на дальній бік парку. Вона майже досягла мети, коли я розстебнув пасок. Мама закричала, щоб я цього не робив, але я все одно розстебнув, опустив вікно, став навколішки на сидіння, вихилився і виблював на борт автівки. Інакше я не міг. Коли ми дісталися західного краю Центрального парку, мама зупинилася і витерла мені обличчя рукавом блузки. Може, вона потім і вдягала ту блузку ще раз, але якщо й так, то я цього не запам'ятав.

— Господи, Джеймі. Ти блідий, як стіна.

— Я нічого не міг з собою зробити, — сказав я. — Я ще ніколи нікого такого не бачив. У нього кістки стирчали з но-носа... — Тут я знову виригав, але цього разу на дорогу, на машину майже нічого не потрапило. Та й мені вже майже не було чим.

Мама погладила мені шию, ігноруючи водія (може, того чувака, що показував нам середнього пальця), який сердито бібікав і об'їжджав нашу машину.

— Сонечко, тобі це все здалося. Він був накритий.

— Не той, на землі, а той, який стояв поруч з ним. Він помахав мені.

Вона подивилася на мене довгим поглядом, так, наче збиралася щось сказати. Та потім лише застебнула мій пасок.

— Я думаю, ми пропустимо цей день народження. Як тобі таке?

— Добре, — кивнув я. — Все одно Лілі мені не подобається. Вона тишком-нишком щипає мене, коли читають казку.

Ми поїхали додому. Мама спитала, чи зможу я випити чашку какао так, щоб не видати її назад, і я відповів, що зможу. Ми пили какао разом у вітальні. Подарунок Лілі так і залишився у мене. То була лялечка в костюмі морячки. Коли я подарував її Лілі наступного тижня, то вона, замість ущипнути мене, поцілувала прямо в рот. Мене потім за це дражнили, а я ніскілечки не заперечував.

Поки ми пили своє какао (собі мама, напевно, долила краплю чогось міцнішого), вона сказала:

— Коли я була вагітна, то пообіцяла собі, що ніколи не брехатиму своїй дитині, тому слухай. Так, той чоловік, мабуть, був мертвий. — Вона трохи помовчала. — Ні, він точно був мертвий. Не думаю, що навіть шолом би його врятував, а шолома я на ньому не бачила.

Ні, шолома на велосипедисті не було. Бо якби він був на голові, коли його збили (згодом ми дізналися, що таксі), то чоловік стояв би поруч зі своїм тілом у шоломі. Вони завжди вдягнені в те, що було на них у момент смерті.

— Але, синочку, тобі просто здалося, що ти бачив його обличчя. Ти не міг його бачити. Хтось накрив його курткою. Якась добра людина.

— На ньому була футболка з маяком, — сказав я. А потім згадав ще дещо. Втіха в тому була така собі, однак після такої події, думаю, хапаєшся і за соломинку. — Зате він був дуже старий.

— Чому ти таке кажеш? — Мама дивилася на мене якось дивно. Згадуючи ту розмову, я думаю, що саме тоді вона й повірила мені, принаймні трохи.

— У нього волосся було сиве. Там, де не залите кров'ю.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ